HOOFDFUNCTIE 3

ECONOMISCHE ZAKEN

ALGEMEEN

Een bloeiende economie vormt de motor voor een welvarend en aantrekkelijk Haaglanden. Om ook in een verslechterend economisch klimaat deze motor goed te laten draaien en bij een aantrekkende economie afdoende te kunnen versnellen, heeft het Stadsgewest eind 2002 een sterkten/zwakten/kansen/bedreigingen-analyse laten uitvoeren (een zogenaamde SWOT-analyse). Deze SWOT-analyse vormt de basis voor de economische ontwikkelingsstrategie: uitwerking van deze strategie in uitvoering van plannen van aanpak om de kansen te benutten en de bedreigingen weg te nemen, vormt een belangrijk deel van het werkpakket van de afdeling EZ in 2004.
Deze bedreigingen zijn:

1. gebrek aan ruimte voor bedrijven,
2. verminderende bereikbaarheid van bedrijven/kantoren en winkels,
3. gebrek aan afdoende geschoold personeel,
4. overschot aan moeilijk te scholen werklozen,
5. slecht inzicht in de werkelijke voorraad bedrijfs- en kantoorpanden,
6. gebrekkig imago van Haaglanden.

Om de belemmeringen 1 en 2 weg te kunnen nemen werkt de sector Economie en Werkgelegenheid (EZ) nauw samen met de sectoren Ruimtelijke Ordening, Verkeer en Vervoer en Milieu. Daarnaast noodzaakt dit tot goede afstemmingen met vertegenwoordigers van Rijk, Provincie, andere Kaderwetgebieden en het bedrijfsleven. EZ formuleert en hanteert hierbij het programmeringsbeleid dat het bestuur van Haaglanden heeft vastgesteld voor detailhandelsvoorzieningen, leisurevoorzieningen en glastuinbouwgebieden. Het vaststellen van locatiebeleid voor bedrijventerreinen en kantoorlocaties vormt onderdeel van de uitwerking van de strategie. Verder ontwikkelt EZ gedachten om op termijn tot een regionale ontwikkelingsmaatschappij te kunnen komen als middel voor een voortvarende aanpak van het ruimtegebrek voor bedrijven.

Voor de aanpak van de belemmering 3 en 4 is in het voorjaar 2001 binnen Haaglanden het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid (RPA) opgericht waarvoor EZ een coördinerende taak verricht. Dit is de opvolger van het Regionaal Bestuur Arbeidsvoorziening.
Met de oprichting van de behoudorganisatie Steenworp binnen EZ heeft Haaglanden zich een middel geschapen om belemmering 5 weg te werken. Uit de tussenevaluatie van Steenworp door Ernst en Young (voorjaar 2001) blijkt dat de organisatie succes heeft: doordat Steenworp actief alle gegevens over de beschikbare voorraad verzamelt, opschoont en rangschikt, beschikt ze over actuele informatie. Inmiddels kunnen de bedrijvencontactpersonen van de Haaglandse gemeenten rechtstreeks zelf deze informatie via internet raadplegen. Daarmee fungeert Steenworp als vraagbaak voor hen en ontpopt ze zich als het smeermiddel tussen vraag en aanbod van vestigingsmogelijkheden voor zowel bestaande bedrijven als starters.

Belemmering 6 pakt EZ aan door de hoofdlijnen te formuleren en door het bestuur vast te laten stellen van een regionaal promotie- en acquisitiebeleid en van een regionaal beleid voor toerisme en recreatie.

Ten behoeve van bovenstaande activiteiten voert EZ regionaal economisch onderzoek uit.

In de begroting voor 2004 is voor de functie Handel en Ambacht (310) een personeelsformatie voorzien van 9,4 fte inclusief secretariële ondersteuning (2003: 9,4).
Voor de functie Agrarische Productie (340) is de formatie 7,8 fte (2003 :7,8)
De medewerkers worden ingezet bij de uitvoering van de volgende taken:

Bestuurs en beleidsondersteuning, post 310.1
Regionale arbeidsvoorziening, post 310.2
Regionale projecten, post 310.3
Promotie en acquisitie, post 310.4
Agribusiness en Bestuurscommissie Westland, post 340.1

De formatie is over de diverse taken als volgt verdeeld:

	310.1	*310.2*	*310.3*	*310.4*	*340.1*	*totaal*
Sectorhoofd	*0,3*		*0,4*	*0,3*	*1,0*	*2,0*
Sr beleidsmedewerkers	*0,2*	*0,2*	*1,6*		*2,6*	*5,5*
Beleidsmedewerkers	*0,4*	*0,2*	*0,9*	*3,0*	*2,8*	*6,4*
Secretaresse	*0,3*	*0,2*	*0,4*	*1,0*	*1,4*	*3,3*
	1,2	*0,6*	*3,3*	*4,3*	*7,8*	*17,2*

Naast deze formatie leveren de deelnemende gemeenten ambtelijke bijstand door deel te nemen aan ambtelijke werk- of projectgroepen en te assisteren bij de productie van nota's.

Functie 310 HANDEL EN AMBACHT

310.1 Bestuurs en beleidsondersteuning

De sector Economie en Werkgelegenheid ondersteunt en adviseert het dagelijks bestuur, de portefeuillehouder, het regionaal economisch overleg (REO), het portefeuillehoudersoverleg, en in het voorbereidingstraject de ambtelijke coördinatiecommissie economische zaken (ACC EZ). Diverse daarmee samenhangende uitgaven zijn begroot op 1.200 euro.

Eind 1995 is door het algemeen bestuur besloten tot de instelling van een Haaglandse Ontwikkelingsraad (Hagora). Voor honorering van adviseurs is 4.500 euro per jaar geraamd.

310.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		112.900	124.200	127.305	130.488	133.750
baten				-	-	-
saldo	-	**112.900**	**124.200**	**127.305**	**130.488**	**133.750**
kosten per inwoner		€	**0,13**			

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
		HOOFDFUNCTIE 3			
		E C O N O M I S C H E Z A K E N			
310		**HANDEL EN AMBACHT**			
		lasten			
310.1		**Bestuurs- en beleidsondersteuning**	**88.800**	**112.900**	**124.200**
310.2		**Werkgelegenheid en arbeidsvoorziening**	**293.100**	**296.500**	**304.700**
310.3		**Regionale projecten**	**337.400**	**381.600**	**385.700**
310.4		**Acquisitie**	**544.500**	**577.900**	**594.100**
		Totaal lasten	**1.263.800**	**1.368.900**	**1.408.700**
		baten			
310.1		**Bestuurs- en beleidsondersteuning**	**0**	**0**	**0**
310.2		**Werkgelegenheid en arbeidsvoorziening**	**249.600**	**261.000**	**265.000**
310.3		**Regionale projecten**	**15.900**	**0**	**15.900**
310.4		**Acquisitie**	**0**	**0**	**0**
		Totaal baten	**265.500**	**261.000**	**280.900**
		Nadelig saldo functie 310	**998.300**	**1.107.900**	**1.127.800**

310.2 Werkgelegenheid

Op 1 april 2001 is het Regionaal Bestuur Arbeidsvoorziening opgeheven. Hiervoor in de plaats is het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid (RPA) Haaglanden opgericht. In het RPA bestaat de overheidsgeleding uit de portefeuillehouders sociale zaken en werkgelegenheid van vijf gemeenten. De ambtelijke inzet vanuit EZ blijft beperkt tot deelnemen aan de werkgroep die de vergaderingen van de bestuurders voorbereidt.

Het stadsgewest draagt zorg voor registratie van economische vestigingen en aantallen werkzame personen per vestiging. In deze registratie participeert behalve het stadsgewest ook de provincie Zuid-Holland. Voor het jaar 2004 worden de totale kosten van de registratie begroot op 250.000 euro, de bijdragen van de stadsgewestgemeenten en provincie op respectievelijk 182.000 euro en 74.000 euro. Voor de stadgewestgemeenten vormt daarbij het aantal geregistreerde vestigingen de verdeelsleutel; in totaal dragen zij 70% van de kosten. Voorts wordt 9.000 euro aan overige inkomsten uit het register verwacht. Over de ontwikkeling van de werkgelegenheid wordt op basis van de uitkomsten van de registratie jaarlijks gerapporteerd. De kosten van het rapport zijn in genoemd totaalbedrag begrepen.

310.2 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		296.500	304.700	312.318	320.125	328.129
baten		261.000	265.000	271.625	278.416	285.376
saldo	-	**35.500**	**39.700**	**40.693**	**41.710**	**42.753**
kosten per inwoner		€	**0,04**			

310.3 Regionale projecten

In het werkprogramma Economie en Werkgelegenheid komen een aantal actiepunten voor, die zich in regionale projecten laten vertalen. De meeste activiteiten uit dit programma lopen door in het jaar 2004.

Voor uitwerking van de economische ontwikkelingsstrategie en consultatie van belanghebbenden uit bedrijfsleven en overheid is in 2004 naar raming 16.700 euro nodig.

Een belangrijke cluster van activiteiten betreft het locatiebeleid voor kantoren en bedrijven. Nu valt reeds te voorzien dat er forse tekorten aan bedrijfsterreinen zullen optreden voor het eind van dit decennium. Een oplossing voor deze tekorten ligt deels in de herontwikkeling van verouderde bedrijventerreinen, waar dan vooral door intensivering en dubbel grondgebruik enige ruimtewinst is te boeken. Om in de toekomst op adequate wijze oplossingen voor deze tekorten te kunnen vinden, is in 2001 de gedachtenvorming gestart over een regionale (her)ontwikkelingsmaatschappij.

Voor een adequate monitoring van de feitelijke ontwikkelingen is een geautomatiseerd systeem ontwikkeld dat tevens promotie- en acquisitiedoeleinden dient. Voor verdere uitbouw en onderhoud daarvan wordt een bedrag van 9.500 euro nodig geacht.

Jaarlijks brengt EZ een kantorennota uit die de stand van zaken op de kantorenmarkt binnen het stadsgewest belicht. Verder bevat deze nota de verwachtingen over nieuw te ontwikkelen locaties voor de komende jaren. Voor het uitbrengen van deze nota wordt 4.500 euro begroot.

Het algemeen bestuur heeft in juni 2001 de structuurvisie voor de detailhandel in Haaglanden opnieuw vastgesteld. Deze visie legt de hoofdwinkelstructuur vast en stelt bovengrenzen aan plannen voor uitbreiding, inclusief die voor grootschalige en perifere voorzieningen. De structuurvisie is het toetsingskader voor de detailhandelsontwikkelingen in het stadsgewest. Om deze functie adequaat te kunnen vervullen is een vorm van monitoring onmisbaar. Voor het onderhoud van een systeem daarvoor is 9.500 euro nodig. In cofinanciering met andere partijen wordt door een extern bureau data verzameld. De bijdrage van Haaglanden in deze kosten bedraagt 3.700 euro.

Voor beleidsinitiatieven en de uitwerking van een activiteitenplan toerisme is een bedrag van 9.500 euro nodig. Daarnaast heeft EZ in het voorjaar van 2001 locatiebeleid ontwikkeld voor grootschalige leisurevoorzieningen (= recreatie in grootschalige voorzieningen waarvoor men betaalt: o.a. Snowworld, Duinrell en Drievliet). Het algemeen bestuur heeft dit locatiebeleid begin 2002 vastgesteld en verankerd in het RSP. Nieuwe bovenlocale leisure-ontwikkelingen worden getoetst aan dit beleid.

Tenslotte is voorzien in een aantal overige activiteiten, zoals uitvoeringsstudies (10.000 euro). Ook draagt het stadsgewest 3.800 euro bij aan de jaarlijks toe te kennen ondernemersprijs Haaglanden, een initiatief van de Haagse Hogeschool en diverse partijen uit de regio.

310.3 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		381.600	385.700	395.343	405.226	415.357
baten				-	-	-
saldo	-	**381.600**	**385.700**	**395.343**	**405.226**	**415.357**
kosten per inwoner		€	**0,40**			

310.4 Acquisitie en behoudbeleid

Medio 1999 heeft het algemeen bestuur besloten de activiteiten die tot 1 april 2000 door de The Hague Business Corporation (HBC) zijn uitgevoerd op te splitsen in een acquisitiedeel en een behouddeel. In totaal wordt hiervoor 594.100 euro geraamd. Dit bedrag wordt verdeeld over de inzet van het stadsgewest in de stichting West-Holland Foreign Investment Agency (WFIA) die de acquisitie uitvoert met een bedrag van 210.000, en activiteiten van het onderdeel Steenworp. Naast de formatie van 4,3 fte is een bedrag van 6.600 euro geraamd voor uit te besteden werkzaamheden.

310.4 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		577.900	594.100	608.953	624.176	639.781
baten				-	-	-
saldo	-	**577.900**	**594.100**	**608.953**	**624.176**	**639.781**
kosten per inwoner		€	**0,61**			

Functie 340 AGRARISCHE PRODUCTIE

340.1 Agribusiness en Bestuurscommissie Westland

De sector ondersteunt en adviseert het dagelijks bestuur, de commissie van advies voor Verkeer en Vervoer en Economische Ontwikkelingen (VVEZ) en in het voorbereidingstraject de ambtelijke coördinatiecommissie Agrarische Zaken (ACC Agribusiness).

De agribusiness en met name het geheel van glastuinbouwactiviteiten vormt één van de economische pijlers van Haaglanden. De sector heeft in 2003 een aanvang genomen met de werkzaamheden in het kader van een glastuinbouwvisie . Via deze visie zal bezien worden op welke wijze het stadsgewest met name als het gaat om de voorziene functieverandering en herstructurering van glastuinbouwgebieden kan sturen en faciliteren. In dat kader zullen aspecten zoals ruimte, economie, verkeer en vervoer, milieu en water in onderlinge samenhang met elkaar worden betrokken. In de eerste helft van 2004 zal de beleidsvisie ter vaststelling aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

In de ROL-fase is met het oog op de behartiging van de belangen van het Westlandse glastuinbouwcomplex op grond van artikel 11 van de Kaderwet een bestuurscommissie ingesteld, de bestuurscommissie Westland (BCW). De sector ondersteunt en adviseert de BCW voor het aan haar opgedragen takenpakket. Binnen dit kader geeft de bestuurscommissie de consequenties aan voor de vijf kerntaken Ruimtelijke Ordening, Economie en Werkgelegenheid, Volkshuisvesting, Milieu en Verkeer en Vervoer, conform de Verordening op de bestuurscommissie en bijbehorende toelichting.

Er is een wetsvoorstel in voorbereiding tot gemeentelijk herindeling binnen het Westland. Op grond van dit wetsvoorstel zullen de nieuwe gemeenten Westland en Midden-Delfland worden gevormd. Er wordt vanuit gegaan dat deze nieuwe indeling per 1 januari 2004 zal ingaan. Het glastuinbouwcomplex Westland zal na de herindeling grotendeels binnen de nieuwe gemeente Westland gelegen zijn. In relatie met de mogelijke daarmede gepaard gaande opheffing van de BCW wordt bezien of er aanleiding is het belang Agribusiness op een andere wijze specifiek binnen het stadsgewest te blijven positioneren. Er is een start gemaakt met het in beeld brengen van de gevolgen, ook die in financiële zin, welke aan de mogelijke opheffing van de BCW verbonden zijn. Zodra één en ander is uitgekristaliseerd zullen de mogelijke effecten voor de onderhavige begroting via begrotingswijziging worden gepresenteerd.
In afwachting daarvan wordt thans op het punt van financiële middelen en meerjarenperspectief voorshands uitgegaan van ongewijzigd beleid.

functie/ sub- functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
340		**AGRARISCHE PRODUCTIE**			
		lasten			
340.1		**Agribusiness en bestuurscie. Westland**	**724.300**	**783.200**	**824.400**
		Totaal lasten	**724.300**	**783.200**	**824.400**
		baten			
340.1		**Agribusiness en bestuurscie. Westland**	**69.300**	**61.200**	**63.900**
		Totaal baten	**69.300**	**61.200**	**63.900**
		Nadelig saldo functie 340	**655.000**	**722.000**	**760.500**
		Totaal der lasten hoofdfunctie 3	**1.988.100**	**2.152.100**	**2.233.100**
		Totaal der baten hoofdfunctie 3	**334.800**	**322.200**	**344.800**
		Nadelig saldo hoofdfunctie 3	**1.653.300**	**1.829.900**	**1.888.300**

340.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		783.200	824.400	845.010	866.135	887.789
baten		61.200	63.900	65.498	67.135	68.813
saldo	-	**722.000**	**760.500**	**779.513**	**799.000**	**818.975**
kosten per inwoner		€	**0,78**			

HOOFDFUNCTIE 6

SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Functie 620 MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

620.1 Jeugdzorg

Personeel

Voor de uitvoering van de taken is een personeelsformatie beschikbaar van 5,9 fte.

	620.1
Sectorhoofd	*1,0*
Beleidsmedewerker	*4,4*
Secretaresse	*0,5*
	5,9

Met de invoering van de nieuwe Wet op de Jeugdzorg zal een nieuw stelsel voor jeugdzorg een feit zijn. De nieuwe wet vormt als het ware het sluitstuk van jarenlang experimenteren en vernieuwen in de jeugdzorg. In dit verband worden de gezinsvoogdij en de jeugdreclassering gedecentraliseerd van het Ministerie van justitie naar de provincies en de drie grootstedelijke regio's. De rol van Haaglanden verandert in het nieuwe stelsel. Naast de verantwoordelijkheid voor het Bureau Jeugdzorg en de jeugdhulpverlening in het stadsgewest wat betreft beleid, planning en financiering wordt het stadsgewest de regisseur op regionaal niveau. Dit hangt samen met de verbreding van het domein. De jeugdzorg omvat naast jeugdhulpverlening, de jeugd-geestelijke gezondheidszorg, de jeugdbescherming en de licht verstandelijk gehandicapten zorg. Bovendien dient het stadsgewest er, samen met gemeenten, zorg te dragen voor een goede aansluiting tussen jeugdzorg en algemene en basisvoorzieningen voor jeugdigen.
Kortom het stadsgewest dient samen met het ministerie van Justitie, de zorgverzekeraars en de gemeenten zorg te dragen voor een adequaat en genoegzaam jeugdzorgaanbod.

De doelstellingen van het beleid in 2004:

- *Bureau Jeugdzorg*

De voorwaarden voor een goede toeleiding van cliënten naar de geïndiceerde jeugdzorg zijn vervuld. Het Bureau Jeugdzorg Haaglanden functioneert overeenkomstig de kwaliteitseisen en kan de vraag aan. Er zijn geen wachtlijsten bij het Bureau Jeugdzorg en cliënten voelen zich gekend en zijn tevreden over de activiteiten. Verwijzers en ontvangers van cliënten zijn tevreden over accuraatheid, klantgerichtheid, en kwaliteit van de activiteiten. Het Bureau Jeugdzorg Haaglanden is in alle gemeenten van het stadsgewest aanwezig met het oog op een goede aansluiting met 'preventieve' voorzieningen.

- *Geïndiceerde jeugdzorg*

De instellingen voor geindiceerde jeugdzorg beschikken over een voldoende en - gezien de vraag - passend aanbod. Dit aanbod is gevarieerd, flexibel inzetbaar, te verbinden met andere hulpvormen en effectief. De inhoudelijke vernieuwing van het aanbod en de daarmee gepaard gaande interne reorganisatie is in grote lijn afgerond. De vorming van ambulante teams is in 2004 gerealiseerd.

- *Versterking lokaal jeugdbeleid*

Met de gemeenten zijn afspraken gemaakt over de participatie van met name het Bureau Jeugdzorg in de lokale zorgstructuur met het oog op deskundigheidsbevordering , consultatie en verdere ontwikkeling van de preventie in gemeenten. De middelen die het stadsgewest in dit verband kan inzetten vanuit de doeluitkering Bureau Jeugdzorg zullen van Rijkswege genormeerd worden met ingang van 2005.

Voor de periode 2004 – 2008 is het beleidskader Jeugdzorg door het algemeen bestuur vastgesteld. Dit beleidskader brengt zoveel mogelijk in kaart hoe de vraag aan jeugdzorg zich de komende jaren zal ontwikkelen en hoe daar door de verschillende jeugdzorgsectoren op ingespeeld zal worden. Het stadsgewest heeft als regisseur tot taak met de betrokkenen te komen tot een samenhangend, doelmatig en doelgericht antwoord op de ontwikkelingen in de vraag. Het recht op jeugdzorg heeft tot gevolg dat de budgettaire kaders goed in acht genomen zullen worden. Met het oog hierop is van belang om te beschikken over betrouwbare informatie over de vraag en ontwikkelingen daarin. Het Bureau Jeugdzorg Haaglanden dient deze informatie te leveren. In 2004 zal de informatievoorziening op het gewenste kwalitatief verantwoorde peil gebracht moeten worden.

Over de nieuwe financieringssystematiek zijn tussen IPO en het Rijk afspraken gemaakt, die in verband met het recht op jeugdzorg zicht bieden op een afdoende financiering van de jeugdzorg in Haaglanden. Dit betekent dat het Rijk zal financieren op basis van de vraag in de stadsregio. Daarmee komt dan tevens een eind aan de relatieve onderbedeling van het stadsgewest.

Een ander aandachtspunt vormen de stadsgewestelijke apparaatskosten. Deze kunnen momenteel slechts voor een deel gedekt worden uit de bijdragen van de gemeente Den Haag en de provincie Zuid-Holland - oorspronkelijk betreft dit middelen die door het Rijk verschaft zijn. Redenen hiervoor zijn dat enerzijds de taak is verzwaard afgelopen jaren en er een grotere inspanning nodig is, anderzijds dat het overgedragen budget door de gemeente Den Haag en de provincie Zuid-Holland niet geïndexeerd is. Dit betekent dat het budget jaarlijks zo'n 20.000 euro afneemt. Ongeveer 50% van de kosten voor het ambtelijk apparaat wordt gedekt uit de doeluitkering Jeugdhulpverlening. Met de invoering van de nieuwe financieringssystematiek (voorzien in 2005) zal deze mogelijkheid wegvallen. Van het Rijk wordt een voldoende en directe financiering van de apparaatskosten verwacht om de taken uit te kunnen voeren.

620.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		31.466.500	38.283.800	39.240.895	40.221.917	41.227.465
baten		31.466.500	38.283.800	39.240.895	40.221.917	41.227.465
saldo	-	-	-	-	-	-
kosten per inwoner		€	-			

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
		HOOFDFUNCTIE 6			
		SOCIALE VOORZIENINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING			
620		**MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING EN ADVIES**			
		lasten			
620.1		**Hulpverlening aan jongeren en jong-volwassenen (Jeugdhulpverlening)**	**33.436.000**	**31.466.500**	**38.283.800**
		Totaal lasten	**33.436.000**	**31.466.500**	**38.283.800**
		baten			
620.1		**Hulpverlening aan jongeren en jong-volwassenen (Jeugdhulpverlening)**	**33.436.000**	**31.466.500**	**38.283.800**
		Totaal baten	**33.436.000**	**31.466.500**	**38.283.800**
		Nadelig saldo functie 620	**0**	**0**	**0**
		Totaal der lasten hoofdfunctie 6	**33.436.000**	**31.466.500**	**38.283.800**
		Totaal der baten hoofdfunctie 6	**33.436.000**	**31.466.500**	**38.283.800**
		Nadelig saldo hoofdfunctie 6	**0**	**0**	**0**

HOOFDFUNCTIE 7

VOLKSGEZONDHEID & MILIEU

ALGEMEEN

Met het Regionaal Milieubeleidsplan (RMP3), looptijd van 2003 tot en met 2007, bouwt Haaglanden aan een duurzaam milieu voor de regio. Hierbij moeten verstedelijking, toenemende mobiliteitsbehoefte en de druk op natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten in zodanige banen worden geleid, dat de kwaliteit van de leefomgeving in Haaglanden wordt veiliggesteld.
De luchtkwaliteit en geluidhinder zijn onderwerpen die daarbij nadrukkelijk aandacht krijgen. De sector milieu van het stadsgewest spant zich in samen met de gemeenten concrete maatregelen voor te bereiden om te voldoen aan de recente nieuwe normen voor luchtkwaliteit. Ook de regelgeving voor geluid is aan wijzigingen onderhevig. De inspanning van het stadsgewest concentreert zich op geluidbelasting rond snelwegen en geluidhinder van vliegverkeer.

Milieuvergunningverlening en -handhaving is een lokale bevoegdheid. De door het rijk ingeslagen weg naar 'professionalisering van de kwaliteit van handhaving' is van invloed op het beleid en de uitvoering van de gemeenten. Het stadsgewest ondersteunt de gemeenten bij de inspanningen die gemeenten moeten leveren om te voldoen aan nieuwe criteria die het rijk stelt. Een nauwe organisatorische samenwerking bij de handhavingsactiviteiten van de gemeenten biedt daarbij kansen. Het Servicepunt Handhaving vervult, op grond van de Bestuursovereenkomst Handhavingssamenwerking, een coördinerende rol voor de afstemming van handhavingstaken tussen de handhavingspartners in de regio Haaglanden, gemeenten, waterkwaliteitsbeheerders, provincie, politie Haaglanden en Openbaar Ministerie.

De medewerkers worden ingezet bij de uitvoering van de volgende taken:
Post 723.1 bestuurs- en beleidsondersteuning
Post 723.2 Regionaal Milieubeleidsplan

De arbeidstijd van het personeel is over de diverse taken als volgt verdeeld:

	723.1	723.2	Totaal
Sectorhoofd	0,6	0,4	1,0
Beleidsmedewerker	1,9	3,9	5,8
Secretaresse	0,5		0,5
	3,0	4,3	7,3
Secretaresse servicepunt		0,5	0,5
	3,0	4,8	7,8

723.1 Bestuurs- en beleidsondersteuning

Het algemeen bestuur heeft het Bestuurlijk Milieu Overleg (BMO) ingesteld. Het BMO, een overleg van de portefeuillehouders milieu van de stadsgewest-gemeenten, adviseert de portefeuillehouder milieu over de activiteiten uit het RMP3. De sector ondersteunt en adviseert het dagelijks bestuur, het BMO, de portefeuillehouder milieu en (in de fase van voorbereiding) de Ambtelijke Coördinatie Commissie Milieu (ACC Milieu).
Het milieubeleid en de medewerkers worden verder ondersteund door communicatie-activiteiten, informatie- en monitoringssystemen en een secretaresse.

723.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		184.700	284.600	291.715	299.008	306.483
baten				-	-	-
saldo	-	**184.700**	**284.600**	**291.715**	**299.008**	**306.483**
kosten per inwoner		€	**0,29**			

723.2 Regionaal Milieubeleidsplan

Uitvoering RMP3
Het milieuprogramma 2004, gebaseerd op het RMP3, bevat activiteiten in het kader van luchtkwaliteit, geluid, vergunningverlening en handhaving. Vanuit de integrale aanpak van Haaglandenbeleid heeft de inbreng van milieudeskundigheid in diverse projecten van andere beleidsvelden een belangrijke plaats in het programma. Wanneer gemeenten individueel of gezamenlijk aangeven de inzet van het stadsgewest te wensen bij een lokaal of bovenlokaal milieuprobleem, faciliteert of coördineert de sector milieu bij het zoeken naar oplossingen.

Bestuursovereenkomst Handhavingssamenwerking
De provincie Zuid-Holland stelt in het kader van de Bestuursovereenkomst Handhavingssamenwerking voor 2004 59.000 euro beschikbaar als bijdrage in de kosten van het Servicepunt Handhaving (voormalig Coördinatie- en Informatiepunt), 36.300 euro wordt gebruikt voor financiering van (een deel van) de formatie van het Servicepunt. De overige 22.700 euro wordt uitgegeven aan Servicepunt-taken en projecten voortvloeiend uit de afspraken in de Bestuursovereenkomst Handhavingssamenwerking.

Stimuleringsgelden BMW
De provincie Zuid-Holland heeft tevens besloten om in de periode 2001-2004 aan het stadsgewest jaarlijks maximaal € 81.700 beschikbaar te stellen om het provinciale Beleidsplan Milieu en Water (BMW) door te laten werken in de regio. Om deze zogenaamde stimuleringsgelden te ontvangen, dient het stadsgewest jaarlijks een programma te overleggen. Het milieubeleid van het stadsgewest Haaglanden is overigens nauw afgestemd op het provinciale milieubeleid.

723.2 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		678.900	644.100	613.668	629.009	644.734
baten	-	140.700	140.700	144.218	147.823	151.519
saldo	-	**538.200**	**503.400**	**469.450**	**481.186**	**493.216**
kosten per inwoner		€	**0,52**			

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
		HOOFDFUNCTIE 7			
		VOLKSGEZONDHEID & MILIEU			
723		**MILIEUBEHEER**			
		lasten			
723.1		**Bestuurs- en beleidsondersteuning**	**163.300**	**184.700**	**284.600**
723.2		**Regionaal Milieubeleidsplan (RMP)**	**560.400**	**678.900**	**644.100**
		Totaal lasten	**723.700**	**863.600**	**928.700**
		baten			
723.1		**Bestuurs- en beleidsondersteuning**	**0**	**0**	**0**
723.2		**Regionaal Milieubeleidsplan (RMP)**	**140.700**	**140.700**	**140.700**
		Total baten	**140.700**	**140.700**	**140.700**
		Nadelig saldo functie 723	**583.000**	**722.900**	**788.000**
		Totaal der lasten hoofdfunctie 7	**723.700**	**863.600**	**928.700**
		Totaal der baten hoofdfunctie 7	**140.700**	**140.700**	**140.700**
		Nadelig saldo hoofdfunctie 7	**583.000**	**722.900**	**788.000**

HOOFDFUNCTIE 8

RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

ALGEMEEN (ruimtelijke ordening)

Het algemeen bestuur stelt de hoofdlijnen van de ruimtelijke ordening in een Regionaal Structuurplan Haaglanden (RSP) ex artikel 36c van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor het gebied vast en is ter zake van de vaststelling van dit structuurplan het enige bevoegde gezag.

De deelnemende gemeenten doen mededeling van ontwerp-bestemmingsplannen en overige voor de regio van belang zijnde ruimtelijke- ontwerpplannen aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur adviseert over deze ontwerpen en toetst deze aan het RSP.

Daarnaast is het stadsgewest betrokken bij (sub)regionale inrichtingsopgaves als bemiddelaar en regisseur. Tevens kunnen daar grondbeleidsaspecten aan de orde zijn.

In de begroting voor 2004 is voor het taakveld ruimtelijke ordening een personeelsformatie voorzien van 6,2 fte (2003: 6,7).
De medewerkers worden ingezet bij de uitvoering van de volgende taken:

post 810.1	Bestuurs- en beleidsondersteuning (inclusief bestemmingsplannen)
post 810.2	Regionaal Structuurplan
post 810.3	Verstedelijkingsafspraken tot 2010
post 810.4	VINEX
post 810.5	Regionale projecten
post 810.6	Groenbeleid
post 830.1	Stadsgewestelijk Grondkostenfonds

De arbeidstijd van het beschikbare personeel is over de diverse taken als volgt verdeeld:

	810.1	*810.2*	*810.3*	*810.4*	*810.5*	*810.6*	*830.1*	*Totaal*
Sectorhoofd	*0,6*				*0,3*		*0,1*	*1,0*
Sr. Beleidsmedewerker	*0,4*		*0,3*		*0,3*	*0,3*		*1,3*
Beleidsmedewerker		*0,3*	*0,2*	*0,4*	*0,7*	*0,3*	*1,0*	*2,9*
Secretaresse	*1,0*							*1,0*
Totaal	*2,0*	*0,3*	*0,5*	*0,4*	*1,3*	*0,6*	*1,1*	*6,2*

Functie 810 RUIMTELIJKE ORDENING

810.1 Bestuurs- en beleidsondersteuning

De sector Ruimtelijke Ordening heeft een coördinerende taak tussen de bestuursorganen en de sectoren. De sector ondersteunt het dagelijks bestuur, het portefeuillehoudersoverleg en in het voorbereidingstraject de ambtelijke coördinatie commissie. Hieronder zijn ook de advisering en beoordeling van bestemmingsplannen begrepen.

Ontwerp-bestemmingsplannen van de d eelnemende gemeenten worden getoetst aan het stadsgewestelijk beleid, zoals vastgelegd in met name het Regionaal Structuurplan. Toetsing zal uitsluitend op stadsgewestelijk van belang zijnde zaken plaatsvinden. Naar verwachting gaat het om circa twintig bestemmingsplannen waarover vooroverleg en beoordeling nodig zal zijn. In 2004 zullen voor de uitvoering van deze taak nadere afspraken met provincie en gemeenten worden gemaakt.
Voor algemene kosten is een bedrag van 7.400 euro geraamd.

810.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		188.200	194.300	199.158	204.136	209.240
baten		25.300	24.500	25.113	25.740	26.384
saldo	-	**162.900**	**169.800**	**174.045**	**178.396**	**182.856**
kosten per inwoner		€	**0,17**			

810.2 Regionaal Structuurplan

In 2002 is het Regionaal Structuurplan Haaglanden vastgesteld. Vervolgwerkzaamheden in 2004 bestaan uit afstemming en implementatie in de herziening van het streekplan Zuid-Holland-West en in uitwerkingsplannen. In 2004 loopt ook nog een beroepsprocedure.

810.2 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		35.800	24.200	24.805	25.425	26.061
baten		4.200		-	-	-
saldo	-	**31.600**	**24.200**	**24.805**	**25.425**	**26.061**
kosten per inwoner		€	**0,02**			

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
		HOOFDFUNCTIE 8			
		RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING			
810		**RUIMTELIJKE ORDENING**			
		lasten			
810.1		**Advies & Ondersteuning**	**190.100**	**188.200**	**194.300**
810.2		**Regionaal structuurplan**	**60.100**	**35.800**	**24.200**
810.3		**Verstedelijkingsafspraken tot 2010**	**87.400**	**97.300**	**72.200**
810.4		**Coördinatie Vinex**	**46.100**	**47.800**	**47.300**
810.5		**Regionale studies/Randstadrail**	**164.800**	**174.300**	**184.200**
810.6		**Groenbeleid**	**92.400**	**113.900**	**116.500**
		Totaal lasten	**640.900**	**657.300**	**638.700**
		baten			
810.1		**Advies & Ondersteuning**	**28.300**	**25.300**	**24.500**
810.2		**Regionaal structuurplan**	**18.300**	**4.200**	**0**
810.3		**Verstedelijkingsafspraken tot 2010**	**9.400**	**8.400**	**0**
810.4		**Coördinatie Vinex**	**0**	**0**	**0**
810.5		**Regionale studies/Randstadrail**	**31.400**	**31.700**	**0**
810.6		**Groenbeleid**	**0**	**0**	**0**
		Totaal baten	**87.400**	**69.600**	**24.500**
		Nadelig saldo functie 810	**553.500**	**587.700**	**614.200**

810.3 Verstedelijkingsafspraken tot 2010.

In 2002 zijn intentieafspraken gemaakt voor de verstedelijking tot 2010. In 2003/2004 wordt een definitief convenant voor Haaglanden vastgesteld. Voor advisering is een bedrag van 20.500 euro nodig.

810.3 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		97.300	72.200	74.005	75.855	77.752
baten		8.400		-	-	-
saldo	-	**88.900**	**72.200**	**74.005**	**75.855**	**77.752**
kosten per inwoner		€	**0,07**			

810.4 VINEX

De uitvoering van de VINEX-afspraken vereist een coördinerende en stimulerende rol vanuit het stadsgewest. Een frequent overleg met de bouwgemeenten behoort daartoe. De sector ruimtelijke ordening geeft daar leiding aan en zal regelmatig het bestuur adviseren over procedurele en inhoudelijk op te lossen problemen, die 'tijdens de rit' ontstaan. Tevens wordt ieder jaar een voortgangsrapportage opgesteld en worden zonodig studiebijeenkomsten georganiseerd op thema's die voor de locatieontwikkeling van belang zijn.Voor het inwinnen van externe adviezen is een bedrag van 12.300 euro geraamd.

810.4 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		47.800	47.300	48.483	49.695	50.937
baten				-	-	-
saldo	-	**47.800**	**47.300**	**48.483**	**49.695**	**50.937**
kosten per inwoner		€	**0,05**			

810.5 Regionale projecten

Bijzondere projecten die zich thans aandienen en waarvoor waarschijnlijk ook in 2004

noodzakelijk een stadsgewestelijke inspanning is, zijn:

- uitwerkingen Regionaal Structuurplan;
- Het Waterplan;
- RandstadRail;
- nieuwe regionale projecten.

Voor het inschakelen van externe bureaus is naar raming een bedrag van 41.000 euro nodig.

810.5 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		174.300	184.200	188.805	193.525	198.363
baten		31.700		-	-	-
saldo	-	**142.600**	**184.200**	**188.805**	**193.525**	**198.363**
kosten per inwoner		€	**0,19**			

810.6 Groenbeleid

In het Regionaal Structuurplan is de opstelling van een Groenbeleidsplan opgenomen. Dit plan beoogt de daadwerkelijke aanleg en reconstructie van groengebieden in financieel en organisatorisch opzicht een stap verder te brengen. In 2002 is gestart met actieve inzet voor het project Zwetzone in de Duyvenvoorde-corridor.
Derhalve wordt in 2004 verder gewerkt aan:
- het samenstellen van het Groen Netwerk Haaglanden met gemeentelijke betrokkenen;
- het organiseren van een regionaal groenfonds met gemeenten, provincie en het Rijk (LNV);
- zonodig planvorming per onderdeel onder coördinatie van Haaglanden.

Voor de werkzaamheden van externen is 37.200 euro geraamd.

810.6 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		113.900	116.500	119.413	122.398	125.458
baten				-	-	-
saldo	-	**113.900**	**116.500**	**119.413**	**122.398**	**125.458**
kosten per inwoner		€	**0,12**			

Functie 830 BOUWGRONDEXPLOITATIE

830.1 Stadsgewestelijk grondkostenfonds

Ingevolge de regeling stelde het algemeen bestuur in 1995 een grondkostenfonds in met het oog op de verrekening van aan het fonds toegekende financiële middelen en verevening van exploitatiesaldi van VINEX-locaties.

Voor de uitvoering en het beheer van het stadsgewestelijke grondkostenfonds worden jaarlijks rapportages van gemeenten opgesteld. Ook vindt een verantwoording naar het Rijk plaats. Jaarlijks zal ook het financiële verkeer moeten worden geregeld op grond van de beheersafspraken. Daarnaast zullen zich mogelijk aandienende wijzigingen in het afspraken-stelsel in behandeling moeten worden genomen.

Voor het inwinnen van adviezen is een bedrag van 93.000 euro opgenomen. Dit budget is nodig voor het verkrijgen van onder meer onafhankelijke adviezen over de uitvoering van het grondkostenfonds.

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
830		**BOUWGROND-EXPLOITATIE**			
		lasten			
830.1		**Stadsgewestelijk Grondkostenfonds**	**19.225.100**	**23.542.600**	**21.974.700**
		Totaal lasten	**19.225.100**	**23.542.600**	**21.974.700**
		baten			
830.1		**Stadsgewestelijk Grondkostenfonds**	**19.225.100**	**23.542.600**	**21.974.700**
		Totaal baten	**19.225.100**	**23.542.600**	**21.974.700**
		Nadelig saldo functie 830	**0**	**0**	**0**
		Totaal der lasten hoofdfunctie 8	**20.552.500**	**24.895.300**	**23.338.000**
		Totaal der baten hoofdfunctie 8	**19.415.900**	**23.698.300**	**22.088.700**
		Nadelig saldo hoofdfunctie 8	**1.136.600**	**1.197.000**	**1.249.300**

De baten bestaan voor een bedrag van ruim € 8,7 miljoen uit de bijdrage van het Rijk en een bedrag van ruim € 10,4 miljoen uit bijdragen van gemeenten. Dit laatste bedrag komt neer op een gemiddelde van € 12,50 per inwoner van de in het fonds deelnemende gemeenten.

De exacte baten van het Rijk en de gemeenten kunnen worden bepaald, wanneer de CBS-prijsindex voor investeringen in gebouwen en woningen over 2003 bekend is.

De uitgaven van het fonds worden bepaald door de voortgang van de woningbouw in de VINEX-locaties. In de eerste helft van 2004 wordt de stand van zaken opgenomen en de hoogte van de uit te keren bedragen vastgesteld. Op dat moment kunnen ook de precieze bedragen voor de begroting 2004 worden aangegeven.

830.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		23.542.600	21.974.700	22.524.068	23.087.169	23.664.348
baten		23.542.600	21.974.700	22.524.068	23.087.169	23.664.348
saldo	-	-	-	-	-	-
verloop						
grondkostenfonds						

HOOFDFUNCTIE 8

RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

ALGEMEEN (volkshuisvesting)

Het regionale volkshuisvestingsbeleid is gebaseerd op de regionale woonvisie, die in 2003 voor de periode tot 2010 met een doorkijk naar 2020 door het algemeen bestuur is vastgesteld.
Het algemeen bestuur stelt op basis van het RSP en de regionale woonvisie de omvang van het regionale woningbouwprograma en de hoofdlijnen van de woningdifferentiatie van bouwlocaties van regionaal belang vast, alsmede de huisvestingsverordening als bedoeld in artikel 2 van de Huisvestingswet. Tevens zijn in de regionale woonvisie afspraken gemaakt over de omvang en zonodig fasering van de stedelijke vernieuwing in het algemeen en de transformatieopgave in het bijzonder.
Het stadsgewest is daarnaast budgethouder voor de door het rijk verstrekte subsidies op grond van het Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS) en toezichthouder op de door het rijk aan gemeenten opgelegde taakstellingen voor het huisvesten van statushouders.

Het stadsgewest vervult tevens op grond van afspraken met de gemeenten de regiefunctie op het terrein van het bewaken en zonodig bijstellen van de met de Vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden (SVH) in een overeenkomst vastgelegde prestatieafspraken.
De eerste periode van deze overeenkomst – medio 1997 tot medio 2001 – is inmiddels afgerond en er is voor de periode 2002 tot en met 2004 een nieuwe regionale 'Overeenkomst prestatie-afspraken' vastgesteld.

In de begroting is een personeelsformatie voorzien van 6,5 fte inclusief secretariële ondersteuning. Daarbij is er van uitgegaan dat het monitoren van de ontwikkelingen in de woningvoorraad en het woningaanbod van de corporaties conform het protocol en de prestatie-afspraken, het voorzitterschap van de Stadsgewestelijke Adviescommissie Voorrangsbepaling, de inrichting van een Kenniscentrum en het regionaal analyseren van de lokale prestatieafspraken tussen gemeenten en corporaties om niet is uitbesteed aan de gemeente Den Haag (totaal 0,7 fte).

De medewerkers worden ingezet bij de uitvoering van de volgende taken:

post 820.1	Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS)
post 822.1	Bestuurs- en beleidsondersteuning
post 822.2	Regionaal volkshuisvestingsbeleid
post 822.3	Woningbouwprogrammering
post 822.4	Regionale afstemming prestatieafspraken gemeenten - corporaties
post 822.5	Regionale woonruimteverdeling

De arbeidstijd van de beschikbare medewerkers is als volgt over de diverse taken verdeeld:

	820.1	*822.1*	*822.2*	*822.3*	*822.4*	*822.5*	*Totaal*	
sectorhoofd	*0,1*	*0,2*	*0,3*	*0,1*	*0,1*	*0,2*	*1,0*	
sr. beleidsmedewerker		*0,1*	*0,2*	*1,1*	*0,1*	*0,1*	*0,6*	*2,2*
beleidsmedewerker	*0,7*	*0,2*		*0,5*	*0,2*	*0,1*	*1,7*	
jr. beleidsmedewerker	*0,3*	*0,1*	*0,2*				*0,6*	
secretaresse		*1,0*					*1,0*	
totaal	*1,2*	*1,7*	*1,6*	*0,7*	*0,4*	*0,9*	*6,5*	

Voor de lasten van de personeelsformatie is binnen de algemene bijdrage per inwoner slechts gedeeltelijk dekking aanwezig.
Opgemerkt moet nog worden dat vanuit de deelnemende gemeenten ambtelijke bijstand wordt gegeven in de vorm van het deelnemen aan een aantal werk- c.q. projectgroepen.

Functie 820 WONINGEXPLOITATIE/WONINGBOUW

820.1 Subsidies op grond van het Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS)

De toekenning door VROM van jaarlijkse BWS-budgetten voor woningbouw in de stadsgewestgemeenten heeft in 2000 voor het laatst plaatsgehad. Dit betekent dat met ingang van 2001 geen nieuw budget meer beschikbaar is gesteld. Jaarlijks worden nu in de vorm van een verdeelbesluit de spaarsaldi, waarover een aantal gemeenten beschikken, en de vrijvallende middelen verdeeld. In de loop van het budgetjaar kan het dagelijks bestuur de budgetten zonodig herverdelen. Op basis van de regionale woonvisie zijn de prioriteiten voor de benutting van de BWS-subsidies vastgesteld. Dit beleid is tevens vertaald in de 'Stadsgewestelijke Verordening Woninggebonden Subsidies '. Opgemerkt wordt dat de door het rijk toegekende budgetten uiterlijk in 2004 moeten zijn beschikt.

Het voor enig jaar toegekende budget wordt na één, twee of in een reeks van jaren in termijnen uitbetaald. De ontvangen subsidies worden aan de hand van de afgegeven beschikkingen rechtstreeks of via de gemeenten uitbetaald. Dit betekent dat na het stopzetten van de subsidies door VROM de jaarlijkse betalingen aan gemeenten, corporaties en particuliere eigenaren nog een groot aantal jaren doorlopen.
Ten behoeve van de uitvoering van het budgethouderschap is door het algemeen bestuur een verordening vastgesteld. Op grond van de verordening worden ingediende bezwaren en beroepen afgehandeld via de stadsgewestelijke commissie voor bezwaar en beroep.

Het afgelopen jaar is een vrijval van het liftenbudget gerealiseerd van ca. 1,4 miljoen euro. De liftenregeling is inmiddels vervallen en dit budget wordt niet door het ministerie van VROM teruggevorderd. Bestuurlijk is afgesproken dit budget te besteden aan een liftenproject in Voorburg-Leidschendam (oude afspraak), de inrichting van een regionaal kenniscentrum (database) en innovatieve projecten voortvloeiend uit de regionale woonvisie. Feitelijk betekent dit, dat ca. 85% van dit budget voor innovatieve projecten beschikbaar wordt gesteld.

Het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV), waarin de huidige geldstromen op basis van het Besluit Woninggebonden Subsidies, het Besluit Locatiegebonden Subsidies, de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing en de huidige rijksbijdragen voor herstructurering worden samengevoegd is met ingang van 2000 door het Rijk ingevoerd. Den Haag is zelf budgethouder en de provincie is budgethouder voor de overige gemeenten.

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
820		**WONINGEXPLOITATIE/WONINGBOUW**			
		lasten			
820.1		**Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS)**	**144.400**	**105.100**	**117.700**
		Totaal lasten	**144.400**	**105.100**	**117.700**
		baten			
820.1		**Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS)**	**0**	**0**	**0**
		Totaal baten	**0**	**0**	**0**
		Nadelig saldo functie 820	**144.400**	**105.100**	**117.700**

In de Overgangswet Stedelijke Vernieuwing is geregeld, dat de bestaande processen op onder andere het gebied van de VINEX-afspraken gewaarborgd zullen worden.
De komende jaren vindt er regionaal vrijwillig een accountantscontrole BWS plaats waarvoor jaarlijks een bedrag van 9.300 euro is geraamd. Bij het aflopen van de subsidietermijn eind 2004 is een finale accountantscontrole door het ministerie van VROM verplicht gesteld.

820.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		105.100	117.700	120.643	123.659	126.750
baten				-	-	-
saldo	-	**105.100**	**117.700**	**120.643**	**123.659**	**126.750**
kosten per inwoner		€	**0,12**			

Functie 822 OVERIGE VOLKSHUISVESTING

822.1 Bestuurs- en beleidsondersteuning

Het dagelijks bestuur heeft het portefeuillehoudersoverleg volkshuisvesting ingesteld. Dit overleg bestaat uit de gemeentelijke portefeuillehouders volkshuisvesting en adviseert het dagelijks bestuur omtrent de stadsgewestelijke taken op het terrein van de volkshuisvesting. Tevens is er een adviescommissie Ruimtelijke Ordening, Grondzaken, Volkshuisvesting en Milieu (RGVM) ingesteld, waarin de stukken die door het algemeen bestuur moeten worden vastgesteld, worden besproken.

Op grond van de Overeenkomst prestatie-afspraken tussen het stadsgewest en de Vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden (SVH) vindt er bestuurlijk overleg plaats tussen het stadsgewest en de SVH.

Ten behoeve van de regiefunctie bij de woningbouw is het "Platform marktpartijen" ingesteld, waarin de voortgang en de programmering van de woningbouw en de woningmarktontwikkelingen worden besproken. Het Platform vervult tevens een belangrijke rol bij de realisatie van de woningmarktmonitor die jaarlijks verschijnt.

De sector ondersteunt en adviseert het dagelijks bestuur, het portefeuillehoudersoverleg volkshuisvesting en in het voorbereidingstraject de ambtelijke coördinatie commissie, de projectgroep BWS, de projectgroep woonruimteverdeling en de stadsgewestelijke adviescommissie voorrangsbepaling. Hieronder zijn ook de secretariaatsfuncties begrepen.

822.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		130.000	143.400	146.985	150.660	154.426
baten				-	-	-
saldo	-	**130.000**	**143.400**	**146.985**	**150.660**	**154.426**
kosten per inwoner		€	**0,15**			

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
822		**OVERIGE VOLKSHUISVESTING**			
		lasten			
822.1		**Bestuurs- en beleidsondersteuning**	**109.300**	**130.000**	**143.400**
822.2		**Regionaal volkshuisvestingsplan**	**157.300**	**201.700**	**206.900**
822.3		**Woningbouwprogrammering**	**120.600**	**85.100**	**86.300**
822.4		**Regionale afstemming prest.afspraken.**	**40.300**	**50.700**	**53.300**
822.5		**Regionale woonruimteverdeling**	**114.600**	**122.800**	**117.000**
		Totaal lasten	**542.100**	**590.300**	**606.900**
		baten			
822.1		**Bestuurs- en beleidsondersteuning**	**0**	**0**	**0**
822.2		**Regionaal volkshuisvestingsplan**	**22.700**	**0**	**0**
822.3		**Woningbouwprogrammering**	**48.900**	**51.200**	**53.300**
822.4		**Regionale afstemming prest.afspraken.**	**20.500**	**23.600**	**24.900**
822.5		**Regionale woonruimteverdeling**	**11.300**	**11.300**	**11.300**
		Totaal baten	**103.400**	**86.100**	**89.500**
		Nadelig saldo functie 822	**438.700**	**504.200**	**517.400**

822.2 Regionaal volkshuisvestingsbeleid

In 2003 is de regionale woonvisie vastgesteld. Deze woonvisie vormt de inhoudelijke basis voor de uitvoering van de stadsgewestelijke taken op het terrein van woningbouwprogrammering, woningdifferentiatie, stedelijke vernieuwing, woningbouwsubsidiëring en woonruimteverdeling. Daarnaast is in de 'Overeenkomst Prestatie-afspraken tussen Stadsgewest Haaglanden en de Vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden' voor de periode 2002 tot en met 2004 vastgelegd welke prestaties door partijen - gerelateerd aan wederzijdse taken - worden geleverd. Belangrijke doelstellingen zijn het passend huisvesten van de doelgroep, het versterken van de stedelijke kwaliteit en het vergroten van de keuzemogelijkheden op de woningmarkt voor de doelgroep.

De activiteiten die voortvloeien uit de regionale woonvisie zijn voor een belangrijk deel onderwerp van de reguliere taken op het terrein van het budgethouderschap BWS, de woningbouwprogrammering, stedelijke vernieuwing, woonruimteverdeling en de coördinatie c.q. regionale afstemming van lokale prestatie-afspraken tussen gemeenten en corporaties.

De regionale woonvisie vormt onder andere het beleidskader voor het regionale ISV-beleid en de vertaling daarvan naar gemeenten, provincie en Rijk. Herstructurering is de verantwoordelijkheid van lokale partijen. Het stadsgewest is op grond van de regionale woonvisie verantwoordelijk voor de prioriteitsstelling (afstemming qua fasering en programmering) van de lokale herstructureringsprogramma's. Dit geldt tevens voor de omvang van de transformatieopgave van woonmilieus.

Het ISV is in 2000 door het Rijk ingevoerd en er zijn subsidies voor de eerste periode van 5 jaar verstrekt. Naast het Rijk is voor de provincies op dit moment een belangrijke rol weggelegd bij de budgettering voor de zogeheten niet - rechtstreekse gemeenten - en de bovenlokale afstemming van de lokale programma's. Binnen het stadsgewest vindt nog overleg plaats over de rol die Haaglanden hierin zou kunnen vervullen.

Stedelijke vernieuwingsprocessen binnen de gemeenten hebben een aantal grensoverschrijdende/regionale gevolgen, die moeten passen binnen de kaders van de vastgestelde regionale woonvisie. Hierbij kan worden gedacht aan het mogelijke verlies van woningen uit de betaalbare voorraad, waarvoor mogelijk elders een oplossing moet worden gevonden. In dit verband is inmiddels specifiek beleid met betrekking tot herstructurering, transformatie en woonruimteverdeling, ook gelet op de doorstromingsmogelijkheden en segregatieaspecten, geformuleerd. Het stadsgewest heeft op grond van de taken en bevoegdheden op het terrein van de volkshuisvesting een stimulerende en coördinerende rol bij onder andere deze aspecten van het stedelijke vernieuwingsbeleid. Daarnaast zijn over de verstedelijkingsopgave tussen stadsgewest, provincie en rijk afspraken gemaakt voor de periode tot 2010.

De regionale woonvisie en de overeenkomst prestatieafspraken met de SVH is onderwerp van monitoring en evaluatie. Halfjaarlijks vindt op basis van een protocol monitoring van de afspraken over de woonruimteverdeling plaats en jaarlijks de voorraadgegevens. Tevens wordt jaarlijks in dat verband - in samenwerking met de Vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden (SVH) - een Staat van de Volkshuisvesting opgesteld. De voortgang van de verstedelijkingsafspraken vergt een aparte systematiek van monitoring.

Voor onder meer de uit de regionale woonvisie, de verstedelijkingsafspraken en de overeenkomst met de SVH voortvloeiende extra activiteiten en de inschakeling van externe adviseurs (o.a. het opstellen van de Staat van de Volkshuisvesting) is 36.300 euro geraamd.

822.2 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		201.700	206.900	212.073	217.374	222.809
baten				-	-	-
saldo	-	**201.700**	**206.900**	**212.073**	**217.374**	**222.809**
kosten per inwoner		€	**0,21**			

822.3 Woningbouwprogrammering

Het is voor een evenwichtige ontwikkeling van de volkshuisvesting in de regio van belang, dat de woningbouw zowel kwantitatief als kwalitatief volgens een regionaal programma tot stand komt. Hiertoe is een meerjaren woningbouwprogramma van toepassing dat jaarlijks wordt geactualiseerd en moet passen binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde regionale woonvisie. In dit verband wordt tevens verwezen naar de verstedelijkingsafspraken die in 2003 met het rijk zijn gemaakt.

Met het meerjaren woningbouwprogramma wordt feitelijk de invulling van de regiefunctie van het stadsgewest voor wat betreft de uitvoering door de gemeenten van de in de VINEX-akkoorden voorziene woningbouw vastgelegd.
Het woningbouwprogramma wordt opgebouwd aan de hand van:
- de gemeentelijke opgaven van woningbouwcapaciteiten;
- de in de VINEX-akkoorden, regionale woonvisie en verstedelijkingsopgave tot 2010 voorziene omvang, fasering en differentiatie van de woningbouw;
- de gegevens omtrent de ontwikkeling van de woningbehoefte.

Het maken van goede programmeringafspraken is niet alleen van belang om de betaalbare voorraad* goed op peil te houden maar ook om de doorstromingsprocessen, die het gevolg zijn van de herstructurering, in goede banen te kunnen leiden. Mede met het oog hierop zal nog verder invulling moeten worden gegeven aan de regiefunctie.
Om de ontwikkelingen op de woningmarkt goed te kunnen volgen wordt er jaarlijks een woningmarktmonitor uitgebracht. Tevens is er voor de regio een kenniscentrum opgericht, waarin belangrijke data van en voor gemeenten en corporaties in Haaglanden zijn ondergebracht en te raadplegen.

*D.w.z. woningen met een huur onder de aftoppingsgrenzen voor de huursubsidie.

Bij de start van de woningbouw in de VINEX-uitleglocaties is er een belangstellenden-registratie opgezet, die in beheer is bij het stadsgewest. Halfjaarlijks wordt aan de geregistreerde belangstellenden het VINEX-nieuws toegezonden. Het VINEX-nieuws is een uitgave van het stadsgewest die woningzoekenden informeert over de stand van zaken op de regionale VINEX-locaties.

Het verzamelen en bewerken van woningbehoefte- en woningmarktgegevens is voor een belangrijk gedeelte om niet uitbesteed aan de gemeente Den Haag. De kosten en inkomsten zijn in dat verband beiden geschat op 9.500 euro.

Ten behoeve van het onderhoud en de uitbouw van de woningmarktinformatie- en monitoringsystemen en de inschakeling van externe adviseurs voor de nadere analyses is in de begroting een bedrag van 7.200 euro gereserveerd.

822.3 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		85.100	86.300	88.458	90.669	92.936
baten		51.200	53.300	54.633	55.998	57.398
saldo	-	**33.900**	**33.000**	**33.825**	**34.671**	**35.537**
kosten per inwoner		€	**0,03**			

822.4 Regionale afstemming prestatieafspraken gemeenten - corporaties

De regionalisering van de volkshuisvesting manifesteert zich voor wat betreft de toegelaten instellingen in regionale toelating, gemeentegrensoverschrijdende fusies en samenwerkingsverbanden. Jaarlijks moeten corporaties voor 1 december bij de gemeente een activiteitenoverzicht indienen. Over die activiteiten worden vervolgens met de gemeente zo mogelijk afspraken gemaakt. De activiteitenoverzichten en de resultaten van het overleg met de gemeente dienen jaarlijks voor 1 maart bij het ministerie van VROM te worden ingediend.

Op grond van de Overeenkomst prestatieafspraken tussen de Vereniging Sociale Verhuurders Haaglanden en het stadsgewest Haaglanden is het van belang, dat regionale afstemming van lokale prestatieafspraken tussen gemeenten en corporaties plaatsvindt. Dit betekent dat naast de Staat van de Volkshuisvesting jaarlijks afzonderlijk een regionale rapportage van de lokale prestatieafspraken zal worden opgesteld.

Voor het verzamelen en publiceren van de gegevens worden de kosten geschat op 11.300 euro.

822.4 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		50.700	53.300	54.633	55.998	57.398
baten		23.600	24.900	25.523	26.161	26.815
saldo	-	**27.100**	**28.400**	**29.110**	**29.838**	**30.584**
kosten per inwoner		€	**0,03**			

822.5 Regionale woonruimteverdeling

De verordenende bevoegdheid op het terrein van de woonruimteverdeling berust bij het stadsgewest. Er fungeren drie door het algemeen bestuur vastgestelde verordeningen:
de 'Huisvestingsverordening stadgewest Haaglanden' voor de 'oude' Haaglandse gemeenten, die is gericht op het in die gemeenten functionerend regionaal aanbodmodel;
de 'Huisvestingsverordening Westland' voor de Westlandse gemeenten, waar een regionaal distributiemodel van kracht is en
de regionale Huisvestingsverordening voor woonwagenstandplaatsen.
Het streven is er op gericht om op basis van de door het dagelijks bestuur vastgestelde evaluaties van de beide woonruimteverdelingssystemen, de systemen in 2004 op elkaar aan te sluiten.

De op grond van de verordeningen ingediende bezwaren en beroepen dienen afgehandeld te worden via de gemeentelijke dan wel stadsgewestelijke commissies voor bezwaar en beroep.

In de huisvestingsverordening stadsgewest Haaglanden is het beoordelen van verzoeken van woningzoekenden om voorrang opgedragen aan gemeentelijke toetsingscommissies. Ten behoeve van de afstemming van de voorrangverlening is op grond van de verordening een stadsgewestelijke adviescommissie voorrangsbepaling ingesteld. Op advies van deze commissie heeft het dagelijks bestuur de 'Uitvoeringsregels voorrangsbepaling' vastgesteld.

In 2004 en continuerend zijn voor het stadsgewest de volgende activiteiten verbonden aan de regionale woonruimteverdeling:
het onderhouden en uitvoeren van de stadsgewestelijke huisvestingsverordeningen en daarop gebaseerde uitvoeringsregels;
het beoordelen van de gemeentelijke rapportages over de uitvoering;
het beoordelen van de rapportages over het aanbodmodel;
de jaarlijkse actualisatie van de woonruimteverdelingssystemen en verordeningen;
de afstemming van de voorrangsbepaling;
het afhandelen van beroepen en bezwaren;
het beheren van het register voor de verdeling van woonwagenstandplaatsen;
de behoefte en de centrale registratie van de vraag naar standplaatsen en woonwagens;
de lokale verdeling van vrijkomende woonwagenstandplaatsen conform het register;
de afspraken die in het kader van de VINEX-locaties over o.a. taakstellingen zijn gemaakt;
de kaders en voorwaarden waarbinnen de individuele corporaties bereid zouden moeten zijn om standplaatsen en woonwagens in eigendom en/of beheer over te nemen.

De uitvoering van deze activiteiten wordt primair bewaakt door de regionale projectgroep woonruimteverdeling en de stadsgewestelijke adviescommissie voorrangsbepaling waarin tevens de SVH is vertegenwoordigd.

Op grond van de Huisvestingswet is het stadsgewest tevens verantwoordelijk voor de uitoefening van het toezicht op de realisering door de gemeenten van de rijkstaakstellingen voor huisvesting van statushouders. Hiervoor wordt door de provincie structureel een (gedeeltelijk doorbetaalde) rijksbijdrage van 22.700 euro aan het stadsgewest verstrekt. De gemeenten zijn verplicht halfjaarlijks aan het stadsgewest verslag te doen. Het stadsgewest rapporteert vervolgens omtrent de invulling van de taakstellingen aan het Ministerie van Justitie, VROM, de Centrale opvang asielzoekers (COA) en de provincie.

Het voorzitterschap van de adviescommissie voorrangsbepaling is om niet uitbesteed aan de gemeente Den Haag. De kosten en inkomsten zijn in verband daarmee beiden geschat op 11.300 euro.

Ten behoeve van uit te besteden werkzaamheden is in de begroting een bedrag van 9.300 euro gereserveerd.

822.5 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		122.800	117.000	119.925	122.923	125.996
baten		11.300	34.000	34.850	35.721	36.614
saldo	-	**111.500**	**83.000**	**85.075**	**87.202**	**89.382**
kosten per inwoner		€	**0,09**			

HOOFDFUNCTIE 9

FINANCIERING EN

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Functie 911 GELDLENINGEN

911.1 Rentebaten en -lasten

In 1995 is de treasury-beheersverordening vastgesteld. Deze verordening splitst de verantwoordelijkheden voor de treasury tussen twee functies, namelijk de taakbeheerder en de treasurer.

De *taakbeheerder* stelt jaarlijks de liquiditeitsplanning op. Op basis van deze planning sluit hij een marktgerichte "fictieve treasury-transactie" met de treasurer. De transactie legt de kredietbehoefte en de rente vast. Deze rente komt ten laste van of ten bate aan de betreffende taak. Op dit moment zijn twee taakbeheerders benoemd, namelijk voor het Mobiliteitsfonds en voor het Grondkostenfonds. De benoeming van de taakbeheerder BOR-fonds wordt voorbereid.

De *treasurer* combineert de verschillende treasury-transacties en behaalt aldus voordeel uit de verschillen tussen debet- en creditrente. Dit voordeel valt vrij in de exploitatie en kan toegevoegd worden aan de egalisatiereserve treasurymanagement.

(De onderstaande negatieve bedragen betekenen een opbrengst voor het stadsgewest)

911.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten				-	-	-
baten		207.600	209.700	214.943	220.316	225.824
saldo	-	**207.600-**	**209.700-**	**214.943-**	**220.316-**	**225.824-**
kosten per inwoner		€	**0,22-**			

Functie 921 ALGEMENE UITKERINGEN

921.1 Bijdragen van de deelnemende gemeenten

Ingevolge artikel 52, lid 4, van de gemeenschappelijke regeling stadsgewest Haaglanden 1995 wordt bij de begroting voor de berekening van de bijdrage per deelnemende gemeente uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarvoor de bijdrage is verschuldigd.

Het aantal inwoners van de aan het stadsgewest deelnemende gemeenten bedraagt per 1 januari 2003 in totaal 970.944. De bijdrage per inwoner bedraagt € 4,65 ,deze stijging wordt veroorzaakt door de loonstijging van 2,5%.

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
		HOOFDFUNCTIE 9			
		FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN			
911		**GELDLENINGEN**			
		lasten			
911.1		**Rentebaten en -lasten**	**0**	**0**	**0**
		Totaal lasten	**0**	**0**	**0**
		baten			
911.1		**Rentebaten en -lasten**	**800.000**	**207.600**	**216.500**
		Totaal baten	**800.000**	**207.600**	**216.500**
		Batig saldo functie 911	**800.000**	**207.600**	**216.500**
921		**ALGEMENE UITKERINGEN**			
		baten			
921.1		**Bijdragen van de deelnemende gemeenten**	**4.642.000**	**4.877.300**	**5.029.400**
921.2		**Bijdragen van het rijk**	**623.900**	**631.500**	**0**
		Totaal baten	**5.265.900**	**5.508.800**	**5.029.400**
		Batig saldo functie 921	**5.265.900**	**5.508.800**	**5.029.400**

De gemeenten Delft, 's-Gravenzande, De Lier, Maasland, Monster, Naaldwijk, Pijnacker, Schipluiden, Wassenaar en Wateringen participeren niet in de kosten van de gewezen gecommitteerden (post 001.4).
Hiermee rekening houdend bedraagt de bijdrage voor deze gemeenten € 0,05 minder.

De gemeenten Leidschendam-Voorburg wordt een gecombineerde bijdrage in rekening gebracht van €4,62. Daarnaast vergoeden de Westlandse gemeenten een bedrag van € 4,61 (in 2003 € 4,50) per inwoner voor de lasten, die samenhangen met de Bestuurscommissie Westland (BCW) alsmede voor de lasten van medewerkers die door de opheffing van het SOW elders binnen de organisatie werken. Deze bijdrage is uitsluitend verhoogd met de loonstijging.

921.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten				-	-	-
baten		4.877.300	5.029.400	5.155.135	5.284.013	5.416.114
saldo	-	**4.877.300-**	**5.029.400-**	**5.155.135-**	**5.284.013-**	**5.416.114-**
kosten per inwoner		€	**5,18-**			

921.2 Bijdragen van andere overheden.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft in 1997 de definitieve verdeling van de Verdi-gelden vastgesteld. De hiermee verband houdende activiteiten zijn geraamd in hoofdstuk 2 Verkeer en Vervoer van deze begroting. Ingaande 2004 worden, vooruitlopend op de opname van de VERDI-gelden in de GDU-bijdrage (Gebundelde DoelUitkering), ook de baten onder hoofdstuk 2 Verkeer en Vervoer opgenomen.

921.2 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten				-	-	-
baten		631.500		-	-	-
saldo	-	**631.500-**	-	-	-	-
kosten per inwoner		€	-			

Functie 922 ALGEMENE UITGAVEN EN INKOMSTEN

922.1 Egalisatiefonds

Het stadsgewest beschikt sinds 1986 over een Egalisatiefonds. De middelen van dit fonds dienen om een eventueel door bijzondere omstandigheden ontstaan tekort op de exploitatierekening te dekken. De laatste jaren is het fonds ook gebruikt voor het in enig jaar reserveren van geldmiddelen indien wordt verwacht dat in volgende jaren aanzienlijke extra uitgaven moeten worden gedaan die de normale exploitatie beïnvloeden.

De rentebaten, die met de geldmiddelen van het fonds worden verkregen, komen aan de exploitatie ten goede.

Stelposten.
Ten gevolge van de terugtrekking van gratis gedetacheerden in 1998 en de gedeeltelijke opvulling van de ontstane vacature zijn de werkgeverslasten voor het stadsgewest toegenomen. Een belangrijk deel van deze hogere kosten kon elders in de begroting worden gecompenseerd.
Voor het resterende bedrag van 52.300 euro is besloten dat dit jaarlijks door het uitstellen van de invulling van vacatures moet worden opgevangen. Aangezien nu nog geen specifieke vacatures kunnen worden aangewezen is deze besparing voorhands als stelpost opgenomen.
Daarnaast is de post verhoogd met de bijdrage aan bovenregionale organen ad 200.000 euro. Voor deze structurele post zal nog dekking gevonden moetern worden.
Tot slot is op deze post de vrijval van de voorziening voor verlof geraamd.

922.1 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten				-	-	-
baten		416.900	502.300	-	-	-
saldo	-	**416.900-**	**502.300-**	-	-	-
kosten per inwoner		€	**0,52-**			

922.2 Onvoorziene uitgaven

Deze post dient ter dekking van niet voorziene uitgaven. Op deze post worden geen uitgaven rechtstreeks verantwoord.

922.2 - Financiële middelen/meerjarenperspectief in euro's						
	2002	begr.2003	begr.2004	begr.2005	begr.2006	begr.2007
lasten		7.600	1.100	1.128	1.156	1.185
baten	-	-	-	-	-	-
saldo	-	**7.600**	**1.100**	**1.128**	**1.156**	**1.185**
kosten per inwoner		€	**0,00**			

functie/ sub-functie	ec on. cat	omschrijving	Voorlopige uitkomst 2002 in €	Geraamd voor 2003 in €	Geraamd voor 2004 in €
922		**ALGEMENE UITGAVEN/INKOMSTEN**			
		lasten			
922.1		**Egalisatiefonds**	**450.000**	**0**	**0**
922.2		**Onvoorziene uitgaven**	**0**	**7.600**	**1.100**
		Totaal lasten	**450.000**	**7.600**	**1.100**
		baten			
922.1		**Stelpost doorlichting**	**0**	**416.900**	**502.300**
		Totaal baten	**0**	**416.900**	**502.300**
		Voordelig saldo functie 922	**-450.000**	**409.300**	**501.200**

Totaal der lasten hoofdfunctie 9	**450.000**	**7.600**	**1.100**
Totaal der baten hoofdfunctie 9	**6.065.900**	**6.133.300**	**5.748.200**
Batig saldo hoofdfunctie 9	**5.615.900**	**6.125.700**	**5.747.100**

RISICOPARAGRAAF

ALGEMEEN

Risico's als gevolg van bestuurlijk organisatorische ontwikkelingen

De gemeenschappelijke regeling stadsgewest Haaglanden is per 1 maart 1995 op basis van de Kaderwet Bestuur in Verandering ingesteld. De Kaderwet schrijft een verplichte samenwerking voor ten behoeve van een verplicht takenpakket. Die verplichting geldt op dit moment tot uiterlijk 1 januari 2005. Ook is bepaald welke gemeenten dienen deel te nemen. De begroting van het stadsgewest wordt door deze taken en het aantal deelnemende gemeenten bepaald.
Op 20 december 2002 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer der Staten Generaal de beleidsnotitie WGR-PLUS aangeboden. In deze notitie wordt een wettelijke voorziening aangekondigd op basis waarvan in ieder geval de huidige Kaderwetgebieden de versterkte bovenlokale/intergemeentelijke samenwerking kunnen voortzetten. Over inhoud van dit wetsvoorstel is nader overleg ondermeer met de Kaderwetgebieden aangekondigd.

Op dit moment is niet te voorzien hoe laatst bedoeld traject zal lopen, noch wat de consequenties zijn voor het stadsgewest bij een eventuele experatiedatum.

Risico bij de uitvoering van de lopende CAO.

In de lopende CAO is de mogelijkheid gecreëerd voor het personeel om verlofdagen te "kopen" en te "verkopen", het cafetaria-model. Hoewel het financiële effect hiervan op de begroting 2004 niet duidelijk is, blijken de effecten van voorgaande jaren binnen de begroting te kunnen worden opgevangen.

(Her)huisvestingsrisico.
Per 1 juli 2003 loopt het huurcontract voor de lokatie Koninginnegracht 8 af. Thans worden verschillende opties voor (her)huisvesting overwogen, waarbij de op korte termijn te verwachten onderzoeksuitkomst naar de aanvaardbaarheid van het binnenklimaat op basis van de ARBO-normen, betrokken wordt. De (financiële) raming van een besluit over de huisvesting zijn in deze begroting voor het jaar 2004 gedekt. Voor 2005 zal een oplossing moeten worden gevonden voor de structureel hogere lasten, die in de begroting 2004 incidenteel zijn gedekt.

Verkeer en vervoer

Omzetrisico

Het stadgewest heeft onder meer als taak het begeleiden van en opdracht geven tot de uitvoering van infrastructurele werken. De hiermee samenhangende kosten worden ten laste van de projecten gebracht, zodat dit deel van de apparaatskosten omzetafhankelijk is. Dit betekent, dat bij het verminderen van de omzet een dekkingstekort ontstaat op de vaste kosten, zoals vast personeel, huisvesting investeringen e.d. dit tekort zal, tenzij daarover afzonderlijke afspraken worden gemaakt ten laste van het resultaat worden gebracht. De rijkssubsidie op de apparaatskosten echter is beperkt: de eventueel niet-gesubsidieerde kosten worden ten laste van de gemeentelijke eigen bijdrage gebracht.
Omdat de omzet beïnvloed wordt door de voortgang van de projecten kan er, bij verlate start of vertraagde uitvoering van projecten, een situatie ontstaan, waarbij in een jaar de kosten

hoger zijn dan de maximaal toe te rekenen opslag. Het dan ontstane dekkingstekort wordt op de balans geactiveerd.
Het dekkingsresultaat van de VAT-kosten, die door het ministerie van Verkeer en Waterstaat forfaitair met 16% opslag op de uitvoeringskosten worden vergoed, wordt na afloop van een project ten laste of ten gunste van de post onvoorzien van het Mobiliteitsfonds gebracht.

Risico infrastructuur.

Door het uitvoeren van infrastructurele werken treden een tweetal risico's op:

- risico's met betrekking tot de uitvoering: voor deze risico's worden zoveel mogelijk verzekeringen afgesloten.
- risico's met betrekking tot de subsidieafrekening. Het Rijk kan bij de vaststelling van de subsidiabele kosten afwijken van de door het stadsgewest ingediende afrekening.

Bestuurscommissie Westland.
Naar verwachting zullen de westlandse gemeenten per 1 januari 2004 samengaan in twee nieuwe gemeenten. Deze fusie zal naar verwachting gevolgen hebben voor de werkzaamheden van de Bestuurscommissie Westland.
De bovengenoemde effecten zijn niet in de begroting verwerkt, maar zullen, zodra hierover meer duidelijkheid is ontstaan, als begrotingswijzigingen worden aangeboden.

Zorg

Met het van kracht worden van de nieuwe Wet op de jeugdzorg – voorzien per 1 januari 2004 – wordt een nieuw stelsel van Jeugdzorg en een nieuwe financieringssystematiek ingevoerd. De overgangsperiode om van oud naar nieuw te komen, zal naar verwachting drie tot vier jaar in beslag nemen. De voor de jeugdzorg bestemde middelen zullen naar alle waarschijnlijkheid op een andere wijze over de provincies en grootstedelijke regio's worden verdeeld. Verwacht wordt dat dit zal leiden tot verhoging van de doeluitkering van Haaglanden. Aan de andere kant zal de herstructurering van de sector extra kosten met zich mee brengen. Nog onduidelijk is hoe de nieuwe financieringssystematiek in financiële zin zal uitwerken. In IPO verband wordt onderhandeld met het Rijk over de financiële randvoorwaarden.
Het recht op jeugdzorg betekent dat Haaglanden voor wat betreft de jeugdhulpverlening, gezinsvoogdij en jeugdreclassering, en het Bureau Jeugdzorg aansprakelijk wordt. Toename van de vraag zal leiden tot grotere uitgaven. Hoewel in het kader van de planning en control cyclus het Rijk een verantwoordelijkheid heeft in een voldoende facilitering van de provincies, is deze momenteel niet concreet gedefinieerd. Hier ligt hier een risico voor het stadsgewest.
Een tweede risico vormen de stadsgewestelijke apparaatskosten. Deze kunnen momenteel slechts voor een deel gedekt worden uit de bijdragen van de gemeente Den Haag en de provincie Zuid-Holland - oorspronkelijk betreft dit middelen die door het Rijk verschaft zijn. Redenen hiervoor zijn dat enerzijds de taak is verzwaard afgelopen jaren en er een grotere inspanning nodig is, anderzijds dat het overgedragen budget door de gemeente Den Haag

en de provincie Zuid-Holland niet geïndexeerd is. Dit betekent dat het budget jaarlijks zo'n 20.000 euro afneemt. Ongeveer 50% van de kosten voor het ambtelijk apparaat wordt gedekt uit de doeluitkering Jeugdhulpverlening. Met de invoering van de nieuwe financieringssystematiek (voorzien in 2005) zal deze mogelijkheid wegvallen. Van het Rijk wordt een voldoende en directe financiering van de apparaatskosten verwacht om de taken uit te kunnen voeren.

Ruimtelijke ordening.

Stadsgewestelijk grondkostenfonds

Het algemeen bestuur heeft een grondkostenfonds ingesteld met als doel de verrekening van aan het fonds toegekende middelen en verevening van exploitatiesaldi van nieuwe locaties die van regionaal belang zijn. Bij de instelling van het fonds is uitgegaan van budgettaire neutraliteit over de totale looptijd. Ten gevolge van de lage rentestand, de snellere bouw, een btw-probleem en een probleem met betrekking tot de grondkosten van de openbaar vervoer voorzieningen heeft het fonds thans ruim 20 miljoen euro tekort. In de vergadering van het algemeen bestuur van 27 juni 2001 is de evaluatie grondkostenfonds vastgesteld. Deze evaluatie geeft een verdeling van dit geraamde tekort aan. Dit tekort zal worden verdeeld over de Vinex-bouwgemeenten: vaststelling heeft derhalve het risico weggenomen.

Treasuryparagraaf

Inleiding
Met ingang van 1 januari 2001 is de wet financiering decentrale overheden (Fido) in werking getreden. In deze wet worden de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. In deze wet is de treasuryfunctie gedefinieerd als "het sturen en beheersen van het verantwoorden over en het toezicht op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's".

Het gewijzigde financieringsstatuut zal in 2003 worden aangeboden.
In dit statuut wordt de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het statuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk. Naast het financieringsstatuut zal jaarlijks een treasuryparagraaf opgenomen worden in zowel de begroting als in het jaarverslag. Hierin worden de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury neergelegd. In de tussenliggende bestuursrapportages wordt de tussentijdse verslaglegging opgenomen.

In deze treasuryparagraaf komen de volgende onderwerpen aan de orde:
- algemene ontwikkelingen;
- treasurybeheer;
- interne financiering;
- administratieve organisatie en interne controle.

Algemene ontwikkeling

Wet Fido
Per 1 januari 2001 is de wet financiering decentrale overheden in werking getreden.
Het gewijzigde treasurystatuut voor het stadsgewest is nog niet vastgesteld.

Rentevisie
Op grond van de huidige inzichten verwachten wij geen grote daling of stijging van de rente van kortlopende geldleningen. Wij verwachten dat de rente van langlopende geldlening gering zal stijgen, maar overigens op een relatief laag niveau zal blijven. Bovendien verwachten wij dat het rentepercentage van kortlopende geldleningen lager zal zijn dan dat van langlopende geldleningen.

Financieringsoverschot
Met name de instelling van het Mobiliteitsfonds en het BORfonds hebben geleid tot een tijdelijk kasoverschot.

Volgens besluit van het Algemeen Bestuur worden deze fondsen voor wat betreft de rentetoerekening beschouwd als zelfstandige eenheden: dat wil zeggen, dat de behaalde marktrente wordt toegerekend.
Door de beperkte hardheid van de door de gemeenten opgegeven liquiditeitsprognoses is een belegging op lange termijn van alle beschikbare gelden niet mogelijk. In 2003 is besloten de gelden van het Mobiliteitsfonds in beheer te geven bij BCM (BNG Capital Management). BCN rapporteert per kwartaal over het gevoerde en te voeren beleid.
Een deel van het overschot zal gebruikt worden voor de interne financiering van het tekort op het grondkostenfonds.

Treasurybeheer
Het treasurybeheer is de (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige financieringsstatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Risicobeheer
Met betrekking tot het risicobeheer heeft het bestuur als algemeen uitgangspunt vastgesteld dat alleen leningen of garanties uit hoofd van de publieke taak worden verstrekt. In het begrotingsjaar zullen deze niet verstrekt worden. Indien middelen worden uitgezet dienen deze een prudent karakter te hebben en niet zijn gericht op het generen van inkomen door het lopen van overmatige risico's. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd door middel van de richtlijnen en de limieten zoals deze zijn neergelegd in het financieringsstatuut. In die zin is het ons uitgangspunt dat voldaan wordt aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Op grond van het treasurystatuut zullen geen derivatentransacties plaatsvinden.

Onder risico's worden verstaan zowel renterisico's (vast schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.
Renterisicobeheer
In het kader van het renterisicobeheer zullen wij in het komende jaar plannen formuleren die voorstaan dat zowel het kasgeldlimiet als de renterisiconorm niet word overschreden. Alle treasuryactiviteiten worden gebaseerd op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot een jaar) en waar mogelijk een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van 4 jaar. Binnen dit kader streven wij naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Kredietrisicobeheer
Om kredietrisico's te vermijden zijn alle overschotten bij een partij met een triple A-rating geplaatst.

Valutarisicobeheer
Valutarisico's zijn uitgesloten doordat door wij uitsluitend handelen in euro's.

Kasbeheer

Geldstromenbeheer
Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te beperken hebben wij het liquiditeits gebruik beperkt door de geldstromen op stadsgewestniveau op elkaar en de liquiditeitenplanning af te stemmen. Bovendien maken wij gebruik van het product "pakket geïntegreerde dienstverlening" van de BNG. Het betalingsverkeer wordt zoveel mogelijk

elektronisch uitgevoerd door de Bank Nederlandse Gemeente (BNG). Daarnaast wordt een rekening bij de Postbank aangehouden.

Interne financiering
Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren. Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefeningen van publieke taak.